

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/146/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010872
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123010872.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX v C. D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov, o žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 10. mája 2023, sp. zn. 35PP/27/2023, na neverejnom zasadnutí konanom 12. októbra 2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením z 10. mája 2023, sp. zn. 35PP/27/2023, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) s poukazom na § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) zamietol návrh odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený) o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1T/8/2019 zo 6.3.2019 a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 0T/17/2018 zo 14.1.2018.

2. Zamietnutie žiadosti okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku, teda vykonal potrebnú časť z výmery uložených trestov a splnil aj prvú materiálnu podmienku, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie, no nespĺňa druhú materiálnu podmienku, keďže od neho nemožno očakávať, že by na slobode viedol riadny život.

3. Záver o nesplnení druhej materiálnej podmienky okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený v súčasnosti vykonáva súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T/8/2019 za zločin krádeže. Následne bude vykonávať 6 mesačný trest odňatia slobody ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 0T/17/2018 za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Z odpisu z registra trestov vyplýva, že odsúdený má celkovo 7 záznamov pre druhovo rôznorodú trestnú činnosť a to proti poriadku vo veciach verejných (4 x opakované marenie výkonu úradného rozhodnutia), prečin ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, drogovú a majetkovú trestnú činnosť (z hľadiska závažnosti išlo v oboch prípadoch o zločiny). Z odpisu trestov tiež vyplýva, že odsúdenému boli za predchádzajúcu trestnú činnosť ukladané najskôr tresty odňatia slobody s podmienčným odkladom. Trestnej činnosti sa dopúšťal aj počas plynutia skúšobnej doby (opakovane a krátko po rozhodnutí o podmienčnom odklade výkonu skôr uloženého trestu odňatia slobody), alebo aj napriek tomu, že mu už bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Skúsenosti s jeho predchádzajúcim spôsobom života, najmä početnosť a druhová rôznorodosť trestnej činnosti, jej závažnosť (odsúdený sa dopustil okrem prečinov aj dvoch zločinov), páchanie trestnej činnosti aj počas skúšobnej doby podmienčného odsúdenia svedčia o nedostatku rešpektu k dodržiavaniu právnych noriem u odsúdeného. Správania odsúdeného neumožňuje vysloviť sa v prospech jeho novej prognózy, t. j. že by v prípade prepustenia viedol riadny život na slobode. Takéto očakávanie je u odsúdeného podľa názoru súdu nereálne, pretože odsúdený už mal v minulosti šancu v podobe potrestania formou alternatívnych trestov preukázať, že vie viesť riadny život, túto

možnosť nevyužil, opakovane sa dopúšťal trestnej činnosti, za ktorú bol odsúdený. Resocializačná prognóza je v zmysle hodnotenia ústavu menej priaznivá. Z uvedeného dôvodu okresný súd má obavu, že aj v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebude viesť riadny život, keďže predchádzajúce miernejšie formy potrestania nemali na odsúdeného žiadny pozitívny vplyv a to ani skôr uložené nepodmienené tresty. Okresný súd je toho názoru, že odsúdený ako niekoľkonásobný recidivista, spôsobom svojho doterajšieho života neposkytuje garanciu a nezmierňuje obavu z páchania trestnej činnosti.

4. Pri porovnaní správania odsúdeného na slobode, s jeho správaním v ústave na výkon trestu, má okresný súd za to, že k právne aprobovanému správaniu je odsúdený motivovaný a vedený len v prostredí ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody, keďže v minulosti ho nedokázalo nič motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom na slobode, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony. V prípade odsúdeného preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Za takýchto okolností preto okresný súd konštatuje, že riziko recidívy u odsúdeného nie je eliminované. Preto zastáva názor, že úplnú nápravu odsúdeného je možné dosiahnuť len úplným výkonom uloženého trestu odňatia slobody.

5. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa prokurátor vzdal práva na podanie sťažnosti, no odsúdený zahlásil sťažnosť.

6. Zahlásenú sťažnosť odsúdený odôvodnil osobitným písomným podaním z 26. júna 2023, doručeným okresnému súdu 30. júna 2023.

6.1. Odsúdený dôvodil tým, že okresný súd mu odoprel akúkoľvek šancu na podmienené prepustenie s poukazom na jeho trestnú minulosť. Absolútne ignoroval jeho viac ako päťročné príkladné správanie sa vo výkone trestu odňatia slobody. Mal za to, že päť rokov je príliš dlhá doba, aby sa človek dokázal správať účelovo, iba aby mohol byť podmienené prepustený. Práve naopak, je to dostatočne dlhá doba, aby sa z nej usúdila zmena charakteru človeka. Okresný súd však vychádzal výlučne z jeho chýb v minulosti, čím arbitrárne a svojvoľne prejudikoval, že odsúdení, ktorí už v minulosti boli súdne trestaní nemajú žiadne ani teoretické právo na podmienené prepustenie, nech by sa akokoľvek polepšili.

6.2. Okresný súd tým de facto poprel i resocializačný a penologický program štátu s odsúdenými a de facto i jeden z hlavných účelov výkonu trestu odňatia slobody, ktorým je prevýchova páchatel'a k vedeniu riadneho života. V podstate okresný súd nahradil zákonodarcu vyslovením svojvoľného a arbitrárneho a tým pádom i nezákonného uznesenia, podľa ktorého odsúdený s recidívou, nemá absolútne žiadnu šancu byť podmienené prepustený, čím porušil jeho základné práva na spravodlivé súdne konanie, právo na nestranný súd, ktorý ho už vopred odsúdil na základe jeho minulosti a tým ho druhýkrát potrestal za jeho chyby v minulosti, za ktoré spoločnosti splatil svoj dlh a bol už potrestaný. Tým podľa jeho názoru porušil i hlavnú zásadu trestného práva „nie dvakrát za ten istý skutok“ a naopak ignoroval jeho príkladné správanie vo výkone trestu odňatia slobody ako i fakt, že si vopred zabezpečil prácu, čo minimalizuje i riziko sociálneho zlyhania. Potvrdenie zaslal aj okresnému súdu, ktorý hoci poznal dané fakty o jeho budúcej práci i potvrdení o nej, ani jedným slovom sa v napadnutom uznesení o nej nezmienil a úplne daný fakt odignoroval.

6.3. V sťažnosti ďalej namietal, že ani samotná Slovenská republika, resp. zákonodarca ho vopred neodcudzuje na nemožnosť podmieneného prepustenia, inak by to istotne formuloval v zákone, prípadne v inej právnej norme. Avšak okresný súd daným uznesením akoby nahrádzal svojou svojvoľou zákonodarcu, čím hrubo vybočil zo svojej úlohy stanovenej mu zákonom.

6.4. Ďalej argumentoval tým, že okresný súd opomína skutočnosť, že o cca 10 mesiacov bude tak či tak prepustený na slobodu a pýta sa, že či potom už nebude nebezpečný pre spoločnosť? Práve naopak, z moderných európskych penologických výskumov vyplýva, že riziko recidívy klesá, ak sú odsúdení čím skorej vytrhnutí z väzenského prostredia, kde sú permanentne vystavení kriminálnej nákaze, izolovaní od vonkajšieho sveta a trest odňatia slobody je nahrádzaný v rámci podmieneného prepustenia monitorovacími zariadeniami, probačným dohľadom a inými obmedzeniami. Okresný súd neprihliadol ani na judikatúru Ústavného súdu ČR (I. ÚS 2201/16, III. ÚS 2204/17 a iné), kde je nezákonné poukazovať v rámci podmieneného prepustenia na minulosť, za ktorú už raz človek potrestaný bol.

6.5. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) dané uznesenie okresného súdu zrušil a buď vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie alebo rozhodol sám a prepustil ho na slobodu. Zároveň vyjadril súhlas i s prípadnými zákonnými obmedzeniami alebo monitorovacími prostriedkami.

7. Prokurátor sa k písomným dôvodom sťažnosti odsúdeného nevyjadril.

8. Okresný súd predložil spisový materiál krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného 15. augusta 2023.

9. Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

a) nie je prípustná,

b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo

c) nie je dôvodná.

10. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

11. Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, odsúdený mu žiadne chyby vytýkal a krajský súd vlastným prieskumom ani žiadne nezistil. Okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy pre objektívne a zákonné rozhodnutie, pričom dodržal všetky ust. Trestného poriadku viažuce sa k príprave a priebehu verejného zasadnutia. Vyhlásené rozhodnutie následne v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk.

12. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu.

13. Presnejšie povedané, odsúdený vykonal pomernú časť z postupne uložených trestov, lebo od 1. augusta 2018 si nepretržite až doposiaľ odpykáva postupne štyri tresty odňatia slobody, konkrétne

- od 1. augusta 2018 do 1. februára 2019 vykonával trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, na ktorý bol odsúdený podľa § 348 ods. 1 písm. d) Tr. zák. vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. OT/41/2015,

- od 1. februára 2019 do 1. októbra 2020 (po započítaní predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody) vykonával trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, na ktorý bol odsúdený podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. vo veci Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3T/127/2017,

- od 1. októbra 2020 do 1. októbra 2023 vykonával trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, na ktorý bol odsúdený podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 1T/8/2019

- od 1. októbra 2023 až do 30. marca 2024 bude vykonávať trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, na ktorý bol odsúdený podľa § 289 ods. 2 Tr. zák. vo veci Okresného súdu Bratislava II sp. zn. OT/17/2018.

V prvom a štvrtom prípade bol odsúdený za prečiny, teda bolo potrebné, aby odsúdený vykonal aspoň polovicu z týchto trestov, v prípade druhého a tretieho išlo o zločiny, teda (3T/127/2017 a 1T/8/2019) musel vykonať aspoň dve tretiny z týchto trestov. V zmysle uvedeného mu nárok na podmiennečné prepustenie vznikol 30. januára 2022, čo nakoniec nebolo medzi stranami sporné.

14. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Tr. zák., aj tu okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku splnil. Aj podľa názoru krajského súdu odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo vyplýva aj z hodnotenia vypracovaného ústavom, na ktoré poukázal okresný súd a jeho obsah podrobne rozviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia.

15. Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku v zmysle ust. § 66 ods. 1 Tr. zák. a síce, že je od neho možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, tu sa krajský súd plne stotožnil s názorom okresného súdu o nesplnení tejto podmienky.

16. V tomto smere poukazuje krajský súd na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré si v celom rozsahu osvojuje. Súčasne krajský súd pripomína, že v konaní o sťažnosti, ktoré je dvojinštančné, platí, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria vzájomnú jednotu, z ktorého dôvodu je nadbytočné vecne správne argumenty súdu prvého stupňa opakovať v druhostupňovom rozhodnutí.

17. Sťažnostné námietky odsúdeného vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné.

18. Zohľadňovanie trestnej minulosti je pre posúdenie predpokladu vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti plne v súlade s rozhodovacou praxou súdov. Posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery pravdepodobnosti sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí najmä predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Z hľadiska posudzovania sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti je pritom možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal.

19. V tomto prípade mnohopočetná recidíva odsúdeného nepochybne svedčí v prospech záveru, že predchádzajúce trestné stíhania, odsúdenia ani uložené tresty, ba ani predchádzajúci výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody na odsúdeného zjavne nemali požadovaný preventívny a resocializačný účinok, keďže mu nezabránili v ďalšom páchaní rôznej úmyselnej trestnej činnosti (opakovane maril výkon úradného rozhodnutia, ohrozoval pod vplyvom návykovej látky, kradol a dopustil sa aj drogovej trestnej činnosti). Prísnejší náhľad na opakovane v minulosti recidivujúceho odsúdeného pri posudzovaní prognózy „či od neho možno očakávať na slobode riadny život“ je tak plne namieste. Hodnotenie jeho správania počas výkonu trestu odňatia slobody možno dôvodne prisudzovať len schopnosti prispôsobenia sa režimovým podmienkam výkonu trestu. Na základe uvedeného možno konštatovať, že riziko recidívy je u neho s ohľadom na tieto faktory stále prívysoké.

20. Inak vyjadrené, naďalej nie je možné racionálne prezumovať, že u odsúdeného (napriek získaným disciplinárnym odmenám, pracovnému zaradeniu či správaniu na požadovanej úrovni) bol doterajším výkonom trestu už v súčasnosti naplnený účel trestu. Uvedené je totiž negované očividným sklonom odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, ktorej sa dosiaľ dopustil už 7-krát, pričom k zmene jeho postoja neviedli ani doposiaľ vykonané tresty, čo nasvedčuje tomu, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal potrebné ponaučenie, ktoré by ho primálo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život. Aktuálne preto v jeho prípade podľa názoru krajského súdu naďalej prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

21. Nejde pritom o situáciu, že by návrh na podmiennečné prepustenie odsúdeného mal byť zamietnutý výhradne len na základe trestnej minulosti odsúdeného ako to naznačuje odsúdený vo svojej sťažnosti.

22. Súdny totiž predmetný záver v tejto veci vyslovili po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov, teda nielen s poukazom na kriminálnu minulosť odsúdeného, ale reflektovali aj na početnosť a vyššiu závažnosť spáchanej trestnej činnosti, za ktorú je vo výkone trestu, ďalej zohľadnili aj to, že odsúdený si momentálne odpykáva postupne uložené tresty v ústave so stredným stupňom stráženia, pričom v rámci vnútornej diferenciacie je stále umiestnený do diferenciacnej skupiny „B“ (pozn. vonkajšia diferenciacia výkonu trestu odňatia slobody je významná v tom ohľade, že umožňuje prispôbiť mieru zásahu do základných práv a slobôd, a to podľa toho, v akej miere je potrebná za účelom nápravy páchatel'a trestného činu a ochrany spoločnosti, diferenciacná skupina určuje program zaobchádzania s odsúdeným, pracovisko odsúdeného, program vzdelávania či ovplyvňuje ubytovanie odsúdeného počas výkonu trestu) a v neposlednom rade tiež výsledky kvalifikovaného prognózovacieho nástroja (Crime Risk Assessment), ktorý ustálil, že resocializačná prognóza je na základe hodnotenia rizika recidívy v jeho prípade menej nepriaznivá. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS totiž vyplynulo, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, pričom toto hodnotenie poskytuje komplexný prehľad správania sa odsúdeného od nástupu do výkonu trestu až doposiaľ.

23. Na prezentovaných záveroch nie sú spôsobilé podľa názoru krajského súdu nič zmeniť ani prísľub práce od potenciálneho zamestnávateľa, ani zabezpečenie bývania, ani rodinné pomery či jeho nová partnerka. Nejde totiž o také faktory, ktoré by v minulosti mali podstatný vplyv na rozhodnutie odsúdeného páchať trestnú činnosť. Odsúdený napriek tomu, že bol riadne vyučený, mal rodinu, mal možnosť sa zamestnať a viesť riadny život, tak bol pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody bez pracovného pomeru a dopúšťal sa rôznorodej úmyselnej trestnej činnosti. Inak povedané, odsúdený je ročník XXXX a už pred samotným výkonom trestu mal dostatok možností vytvoriť si pracovné návyky a zabezpečiť si zázemie.

24. Záverom k sťažnostnej námietke odsúdeného týkajúcej sa „jeho vykonania trestu odňatia slobody o 10 mesiacov, kedy už vraj nikoho nebude zaujímať, ako sa bude správať,“ krajský súd uvádza, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy, ktorá u odsúdeného nastane úplným vykonaním postupne uložených trestov odňatia slobody. Uvedené tak možno uzavrieť s tým, že krajský súd v celom rozsahu zdieľa názor okresného súdu, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred recidivujúcimi páchatel'mi trestnej činnosti. A to, ako sa bude správať po tzv. pevnom výstupe, to je už len na ňom.

25. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.